

**AGS
2026**

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AKADEMİ GİRİŞ SINAVI

MEB • AGS

MEVZUAT

İNSAN HAKLARI HUKUKU

ANAYASA

222 SAYILI İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU

1739 SAYILI MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU

7528 SAYILI ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ KANUNU

KONU ANLATIMLI

ÖSYM'nin 08.01.2026
tarihinde açıkladığı
AGS konu dağılımlarına
göre hazırlanmıştır.

VIDEO DERS HEDİYELİ

Video derslere ve kitabın
baskı tarihinden sonraki
güncellemelere erişebilmek
için QR kodu okutunuz.

PEGEM

AKADEMİ

Komisyon

MEB-AGS MEVZUAT

ISBN 978-625-6810-44-0

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almasını diliyoruz.

4. Baskı: 2026, Ankara

Proje-Yayın: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: İlknur Öztürk
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: yayinevi@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Ankara Özgür Matbaacılık
1250. Cad. No: 25 Ostim Yenimahalle/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 46821

Değerli Okuyucularımız,

MEB-AGS Mevzuat kapsamındaki konulara çalışmak ve soruları çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinme ve geliştirme sürecinde siz değerli okuyucularımıza kılavuz olarak hazırlanmıştır.

Kitabın hazırlanış sürecinde, sınav kapsamındaki temel alanlarda kapsamlı alanyazın taraması yapılmış, bu kitabın gerek MEB-AGS gerekse gelecekteki meslek hayatınızda ihtiyacınızı maksimum derecede karşılayacak bir başucu kitabı niteliğinde olması hedeflenmiştir.

Detaylı, güncel ve anlaşılır bir dille yazılan konu anlatımları, her ünite içeriği ÖSYM formatına uygun, çözümlü test sorularıyla pekiştirilmiştir. Ayrıca konu anlatımlarında verilen bilgi ve çözüm tekniklerine ek olarak uyarı kutucuklarıyla önemli konulara dikkat çekilmiştir.

Yoğun bir araştırma ve çalışma sürecinde hazırlanmış olan bu kitapla ilgili görüş ve önerilerinizi yayinevi@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Geleceğimizi güvenle emanet ettiğimiz siz değerli öğretmenlerimizin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerine katkıda bulunabilmek ümidiyle...

Pegem Akademi

TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

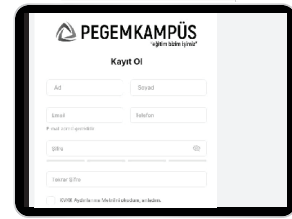

Detaylı anlatım için QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve içeriklere erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

1. Adım Üyelik

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna **arti.pegemkampus.com** yazarak web sitemiz üzerinden üyeliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.

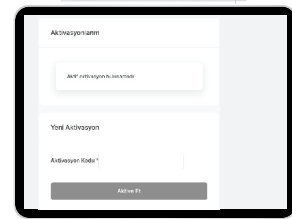

2. Adım Aktivasyon

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan “**Aktivasyonlarım**” sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

Yırtmayınız Kazıyınız

3. Adım Ürünlerim

“**Hibrit Kitap**” sekmesinden kitabınızın konu anlatımına ve video derslere, “**Ölçme İstasyonu**” sekmesinden konu sonu testlerine erişim sağlayabilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2026 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

MEVZUAT

1. Bölüm

1982 Anayasası Temel Hükümler	1
Çözümlü Test	5
Temel Hak ve Ödevler	11
Çözümlü Test	18
Yasama	31
Çözümlü Test	41
Yürütme	54
Çözümlü Test	58
Yargı	74
Çözümlü Test	81

2. Bölüm

1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu	94
Çözümlü Test	105

3. Bölüm

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu	114
Çözümlü Test	123

4. Bölüm

7528 Sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu	133
Çözümlü Test	148

5. Bölüm

İnsan Hakları Hukuku.....	172
Cevaplı Test.....	179

I. 1982 ANAYASASI'NIN GENEL ÖZELLİKLERİ

1982 Anayasası, 1961 Anayasası gibi başlangıç metni ile başlar. 177 madde, 21 geçici madde ve 7 kısımdan oluşur.

- ✓ Genel esaslar, temel hak ve hürriyetler, cumhuriyetin temel organları, mali ve ekonomik hükümler, çeşitli hükümler, geçici hükümler ve son hükümlerden oluşur.
- ✓ Başlangıç metni ve hükümler anayasa dahildir; ancak **madde kenar başlıkları** anayasa metnine dahil değildir.
- ✓ Anayasanın 4. maddesine göre, ilk üç madde değiştirilemez ve değiştirilmesi dahi teklif edilemez.

1982 Anayasası Başlangıç İlkeleri

- ▶ Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık
- ▶ Atatürk milliyetçiliği
- ▶ Atatürk medeniyetçiliği
- ▶ Çağdaş medeniyetlere ulaşma azmi
- ▶ Millî egemenlik
- ▶ Millî menfaatin üstünlüğü
- ▶ Anayasanın ve hukukun üstünlüğü
- ▶ Hürriyetçi demokrasi
- ▶ Kuvvetler ayrılığı
- ▶ Yurtta sulh, cihanda sulh ilkesi
- ▶ Türk varlığının devleti ve ülkesiyle bölünmezliği
- ▶ Laiklik ilkesi ve kutsal din duygularının devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı
- ▶ Her Türk vatandaşının temel hak ve hürriyetlerden yararlanacağı

II. 1982 Anayasası'nın Genel Esasları

Madde 1. Devletin şekli: "Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir."

- ✓ Devletin yönetim şeklini ifade eder.
- ✓ Egemenliğin bir kişiye veya zümreye değil, toplumun tümüne ait olduğu bir devleti ifade eder.

Madde 2. Cumhuriyetin temel nitelikleri sayılmıştır: "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde *insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.*"

a. İnsan Haklarına Saygılı Devlet

- ✓ 1961 Anayasası'nda **insan haklarına dayanan devlet ibaresi kullanılırken, 1982 Anayasası'nda insan haklarına saygılı devlet ifadesi kullanılmıştır.**

b. Atatürk Milliyetçiliğine Bağlı Devlet

- ✓ Milliyetçilik ilkesi 1924 Anayasası'nda 1937 yılında yapılan değişiklikle **ilk kez** yer almıştır.
- ✓ **1961 Anayasası** milliyetçilik yerine millî devlet ifadesini kullanmıştır. 1982 Anayasası'nda da Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin Türk olduğu belirtilerek **subjektif millet** anlayışı benimsenmiştir.
- ✓ Atatürk milliyetçiliği, "İrk, din, dil ayrımı yapılmaksızın, Türk vatan ve milletinin bölünmez bir bütün olduğu, Türk devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkesin Türk sayılması gerektiği" temel fikrine dayanır.

c. Laik Devlet

- ✓ Laiklik kavramı **din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasının yanında din hürriyetini de kapsamaktadır.**

Din ve devlet işlerinin bir ülkede ayrı sayılabilmemesinin şartları şunlardır:

- ✓ Resmî bir devlet dininin bulunmaması
- ✓ Devletin, bütün dinlerin mensuplarına eşit davranması,
- ✓ Din hizmetlerinin bir kamu hizmeti olarak görülmesi,
- ✓ Din kurumları ile devlet kurumlarının ayrılmış olması,
- ✓ Devlet yönetiminin din kurallarından etkilenmemesi.

İnanç ve vicdan hürriyeti: Herkesin dilediği inanç ve kanaate sahip olmasıdır. Mutlak, sınırsız bir hürriyettir.

İbadet hürriyeti: Kişilerin inandıkları dinin ibadet, ayin ve törenlerini serbestçe yerine getirebilmesidir. İbadet hürriyetinin kötüye kullanılması yasaktır. Mutlak değil nispidir.

- ✓ Laiklik ilkesi 1924 Anayasası'nda 1937 değişikliği ile ilk kez Anayasa'da yer almıştır.

1924 Anayasası'nda **1928'de yapılan değişiklikler şöyledir:**

- ✓ Devletin dininin **İslam olduğu ifadesi anayasadan çıkarılmıştır** (Laikliğin ilk adımıdır).
- ✓ Ant metninde yer alan **vallahi kelimesi çıkarılmıştır**.
- ✓ Meclisin yetkileri arasında sayılan şeri hükümleri uygulama kuralı kaldırılmıştır.
- ✓ Ayrıca 1937 yılında yapılan değişiklikle de laiklik ilkesi anayasada yer almıştır.

d. Demokratik Devlet

Demokratik bir rejimin unsurları şunlardır:

- ✓ Siyasal makamların serbest seçimlerle belirlenmesi
- ✓ Seçimlere birden fazla siyasal partinin katılabilmesi
- ✓ Temel hak ve hürriyetlerin tanınmış olması

Serbest seçimler

- ✓ Seçmenlerin hiçbir baskı ve zorlamaya maruz kalmaksızın seçimlere katılabilmeleridir.
- ✓ 1982 Anayasası'nın 1987 değişikliği ile serbest oya bizzat anayasa ile sınırlama getirilmiş ve oy kullanmak yükümlülük hâlini almıştır.

Genel oy

- ✓ Vatandaşların ırk, cinsiyet, servet, eğitim durumu, vergi ödeme gibi sınırlamalara tabi olmaksızın oy kullanma hakkına sahip olmasıdır. 1876 Kanunuesasi döneminde servet sahibi olmak, 1908 II. Meşrutiyet Dönemi'nde vergi ödemek, oy kullanma hakkına sahip olmak için şart koşulmuştur. 1923 yılında yapılan değişiklikle bu şartlar kaldırılarak erkekler için genel oy prensibi benimsenmiştir; ancak tam anlamıyla genel oy ilkesinin benimsenmesi **1934'te yapılan** değişiklikle kadınlara oy hakkı tanınması sonucu tamamlanmıştır.

Eşit oy

- ✓ Her seçmenin yalnızca bir oy kullanma hakkına sahip olmasıdır.

Gizli oy - açık sayım ve döküm

- ✓ Gizli oy prensibi ilk kez **1876 Kanunuesasi'de benimsenmiştir**. 1921 ve 1924 anayasaları gizli oy açık sayım ve döküm ilkelerine yer vermemiştir. Bu ilkeler ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir kural hâlini almıştır.

- ✓ Gizli oy ve açık sayım ilkesinin hukukumuzda girmesi ise ilk kez 1950 yılında milletvekili seçim kanununda yapılan değişiklikle olmuştur.
- ✓ Cumhuriyet döneminde gizli oy ve açık sayım döküm esas 1950 yılında yapılan seçimlerde ilk kez uygulanmıştır.

Tek dereceli seçim

- ✓ Tek dereceli seçim, seçmenlerin temsilcilerini doğrudan doğruya belirlemesine olanak sağlayan bir seçim sistemidir. İki dereceli seçimde ise seçmenler önce ikinci seçmen adı verilen bir grup seçmeni seçerler. Temsilciler daha sonra bu ikinci seçmenler tarafından seçilir. Türkiye'de tek dereceli seçim ilk kez 1946'da yapılmıştır. 1946'dan önce iki dereceli bir seçim sistemi uygulanıyordu. Tek dereceli seçim ilkesi ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir kural hâlini almıştır.

Seçimlerin yargısal denetimi

1982 Anayasası'nda seçimlerin yargı organlarının denetiminde yapılacağı da düzenlenmiştir. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma, seçim süresince ve seçimden sonra seçimle ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve **TBMM üyelerinin seçim tutanaklarını kabul etme görevi** Yüksek Seçim Kurulundur. Seçim işleri, seçim kurullarınca yürütülür. Seçimden önce ancak adayın tutanağı kesinleştikten sonra seçilmeye engel durum ortaya çıkarsa tutanak Yüksek Seçim Kurulunca iptal edilir.

Yüksek Seçim Kurulu ilk kez 1950'de kurulmuştur. Bu nedenle yargı yönetim ve denetiminde yapılan ilk seçimler 1950 seçimleridir. Yüksek Seçim Kurulu ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir organ hâlini almıştır.

Not

e. Sosyal Devlet

- ✓ Sosyal devlet ilkesine **ilk kez 1961 Anayasası'nda** yer verilmiştir. Bu ilke 1982 Anayasası'nda da yer almıştır. Sosyal devlet "sosyal adalet ve sosyal güvenliği sağlamak ve herkes için insan haysiyetine yaraşır asgari bir hayat düzeyini gerçekleştirmekle yükümlü olan, bu amaçla da gerekli mali ve ekonomik tedbirleri alan devlettir".

1982 Anayasası'na göre sosyal devletin amaçları şunlardır:

- ▶ Sosyal güvenlik, sağlıklı bir çevre ve konutu sağlanmak
- ▶ Asgari bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret tarifeleri belirlemek
- ▶ Ekonomik büyüme ve kalkınmayı sağlamak
- ▶ Millî geliri adaletli dağıtmak ve yoksullukla mücadele etmek
- ▶ Eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak
- ▶ Sosyal denge ve sosyal barışı sağlamak
- ▶ İstihdam olanaklarını artırarak işsizliği önlemek

Sosyal devletin hukuki araçları

1. Vergi Adaleti

- ✓ Vergi Adaleti, vergi oranlarının çalışanların mali güçlerinin dikkate alınarak belirlenmesini ifade eder. Yüksek gelir tabakasındakilerden yüksek oranda, düşük gelir tabakasındakilerden düşük oranda vergi alınarak gelir eşitsizliğini giderilmesi, sosyal devlet ilkesinin bir gereğidir.

2. Kamulaştırma ve Devletleştirme

- ✓ Kamu yararının gerektirdiği durumlarda, özel mülkiyette bulunan taşınmazların bir kısmı veya tamamı kanunda gösterilen esas ve usullere göre devlet veya kamu tüzel kişileri tarafından kamulaştırılabilir. Sosyal amaçla gerçekleştirilen kamulaştırma ve devletleştirme, sosyal devletin bir yöntemi olarak kabul edilir.

3. Planlama

- ✓ Devletin sosyal ve ekonomik hayata müdahale etmesini öngören sosyal devlet anlayışına göre bu müdahalenin sistemli, tutarlı ve bilimsel bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla "planlama" yapılmalıdır.

4. Sosyal haklar

- ✓ Sosyal adaleti sağlamaya, sosyal eşitsizliği azaltmaya, toplum içinde ekonomik bakımdan zayıf olanları korumaya yönelik haklara "sosyal haklar" denir.

f. Hukuk Devleti

Hukuk devleti ilk kez 1961 Anayasası'nda yer almış, 1982 Anayasası'nda da düzenlenmiştir.

Hukuk devleti, hukuka bağlı devlet demektir. Devletin organları da yasama, yürütme ve yargı organları olduğu için hukuk devleti bu organların keyfi davranmamasını ifade eder.

Hukuk devletinin gerekleri:

- ▶ **Yasama ve yürütme**, yargısal denetime tabi olmalıdır.
- ▶ **Yargı bağımsız olmalı** ve hâkimler de teminatlı olmalıdır.
- ▶ **Kanuni hâkim güvencesi:** Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.
- ▶ **Temel hak ve hürriyetlerin güvence altına alınmış olması:** İdarenin keyfi tutum ve davranışlarını engellemek için temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla belirtilen hâllerde kanundan aldığı yetkiye dayanarak sınırlandırılması gerekir.
- ▶ **Kanunların anayasa uygunluğunun yargısal denetimi:** Kanunların anayasaya uygunluğunun bağımsız ve tarafsız bir yargı organı tarafından denetlenmesi gerekir.
- ▶ **Kanuni idare ilkesi:** En geniş anlamıyla, idareye ve faaliyetlerine kanunun egemen olmasıdır.

- ✓ **Devlet faaliyetlerinin belirliliği ilkesi:** Devlet faaliyetlerinin (idari faaliyetlerin) yönetilenler tarafından önceden belli ölçüde görülebilir olmasıdır.
- ✓ **İdarenin yargısal denetimi:** İdarenin faaliyetlerinin hukuk kurallarına uygunluğunun yargı denetimine tabi tutulmasıdır.
- ✓ **İdarenin mali sorumluluğu:** İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.
- ✓ Adil yargılanma hakkı
- ✓ Kuvvetler ayrılığı
- ✓ Suç ve cezalara ilişkin anayasal ilkeler

1961 Anayasası, çağının temel hak ve özgürlüklerinin hemen hepsini kapsayan geniş bir temel haklar kataloğu getirmiştir. Başta sendika, grev ve toplu sözleşme hakları olmak üzere “sosyal haklar”ın program hükmü niteliğini aşan bir etkide pozitif anayasa hukukuna girmesi, siyasal partilere temel hak güvencesi yanında siyasal yaşamın vazgeçilmez unsurları olarak anayasal bir işlev ve kurumsal güvence tanınması bu Anayasa ile sağlanmıştır. Öte yandan, 1961 Anayasası daha sonraları “üçüncü kuşak haklar” olarak uluslararası ölçekte karşımıza çıkacak olan “gelişme ve çevre hakları”nın ilk belirtilerine de yer vermektedir. Bu olgu, 1961 Anayasası’nın çağının ilerisinde bir anlayışla hazırlandığını göstermektedir.

Yasa koyucunun Anayasa hükümlerine ve özellikle temel hak ve özgürlüklerin sınırlanması ile ilgili kurallara uymasını sağlamak üzere **Anayasa Mahkemesi** kurulmuş, diğer alanlarla da eksiksiz ve etkili bir yargı denetimi gerçekleştirilmiştir.

12 Mart Muhtırası’ndan sonra 1971 ve 1973 yıllarında yapılan anayasa değişiklikleriyle 1961 Anayasası’nın özgürlükçü ruhu neredeyse yok edilecek kadar azaltılmıştır.

1982 Anayasası’nda İnsan Haklarının Somutlaşma Düzeni: 1982 Anayasası’nın 12-16. maddeleri **tüm temel hak ve özgürlükler için geçerli olan genel hükümleri** düzenlemektedir. 12. madde temel hak ve özgürlüklerin niteliğini, 13. madde sınırlanmasını, 14. madde kötüye kullanılamamasını, 15. madde savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hâllerde temel hak ve özgürlüklerin tabi olduğu rejimi ve 16. madde de yabancıların durumunu düzenlemektedir. Genel hükümlerin arkasından temel hak ve özgürlükler, klasik ayırıma uygun olarak üç bölüm hâlinde toplanmıştır: “**Kişinin hakları ve ödevleri**” (md. 17 - 40); “**Sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler**” (md. 41 - 65); “**Siyasi haklar ve ödevler**” (md. 66 - 74).

E. İnsan Hakları Denetim Yolları

İnsan hakları denetimi ulusal ve uluslararası denetim usulleri olarak iki türdür.

1. Uluslararası Denetim Usulleri

1.1. Birleşmiş Milletler

Birleşmiş Milletler uluslararası barış ve güvenliği sağlamak, devletler arasında dostane ilişkileri desteklemek, kalkınmayı ve insan haklarını geliştirmek amacıyla 1945 yılında kurulmuştur. Türkiye Birleşmiş Milletleri kuran 51 kurucu üye arasındadır. Birleşmiş Milletler Şartı, 24 Ekim 1945 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Birleşmiş Milletler Şartının 2. maddesi, insan hak ve temel hürriyetlerine saygının geliştirilmesini örgütün amaçları arasında saymıştır. Şartın başlangıç kısmında ve diğer maddelerinde de insan haklarına ilişkin atıflar yapılmıştır. Bu atıflar, Birleşmiş Milletlerin “insan hak ve temel hürriyetlerine saygının geliştirilmesi” amacını nasıl gerçekleştireceğine ilişkindir.

Birleşmiş Milletler insan hakları denetim usulleri iki farklı grup olarak değerlendirilir. İlk grupta yer alan usullerin hukuki dayanağı Birleşmiş Milletler Şartı olduğundan, bunlar “Şarta dayalı denetim usulleri” olarak anılır. İkinci grupta yer alan usullerin dayanağı ise, o usulü kuran bir Birleşmiş Milletler insan hakları antlaşmalarıdır. Bunlar “Antlaşmaya dayalı denetim usulleri” olarak anılır.

Şarta dayalı denetim usullerinin denetim organları şunlardır:

- ▼ İnsan Hakları Konseyi
- ▼ İnsan Hakları Komisyonu
- ▼ BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği
- ▼ Uluslararası Ceza Mahkemesi

Antlaşmaya dayalı denetim usulleri Birleşmiş Milletler bünyesinde çeşitli tarihlerde kabul edilmiş olan insan hakları sözleşmelerine dayanan koruma sistemidir.

- ▼ İnsan Hakları Evrensel Bildirisi
- ▼ Kişisel ve Siyasal Haklar Sözleşmesi
- ▼ Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi

1.2. Avrupa Konseyi

İkinci Dünya Savaşı sonrasında kurulan bölgesel bir örgüttür. Konsey’in kurucu antlaşması, 5 Mayıs 1949 tarihinde imzalanan ve 3 Ağustos 1949 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Konseyi Statüsü’dür.

Avrupa Konseyi Statüsü’nün 1. maddesinin (a) bendine göre “Avrupa Konseyi’nin amacı, üyeleri arasında, ortak mirasları olan ülkü ve ilkeleri korumak ve yaymak ve siyasi, ekonomik ilerlemelerini sağlamak amacıyla daha sıkı bir birlik yaratmaktır.” Bu amacın gerçekleştirilmesi için Avrupa Konseyi’nin her üyesi, Statü’nün 3. maddesi uyarınca, hukukun üstünlüğünü ve kendi yetkisi altında bulunan herkesin insan haklarından ve temel özgürlükten yararlanmasını sağlama yükümlülüğünü kabul eder.

Statü’nün 4. maddesine göre “3. madde hükümlerine uymaya ehliyetli bulunduğu ve bu konuda istekli olduğuna kanaat getirilen her Avrupa devleti, Bakanlar Komitesi tarafından Avrupa Konseyi üyesi olmaya davet edilebilir.” Bu hüküm gereğince kendisine davette bulunan Türkiye, 12 Aralık 1949 tarih ve 5456 sayılı Kanunla Statü’nün onaylanmasına karar vermiş ve onay belgesi, 13 Nisan 1950 tarihinde Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine tevdi edilmiştir. Statü’nün 4. maddesi uyarınca Türkiye, 13 Nisan 1950 tarihinde Avrupa Konseyine üye olmuştur.